

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Saksbehandler: Anne-Lene Egeland Arnesen
Direkte telefon: 32235204
Vår ref.: 14/439-10
Dato: 30.04.2014

Høringsuttalelse - Forskrift om endringer i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev 17.02.14 med høringsfrist 16.05.14. Landets 18 pasient- og brukerombud avgir med dette felles høringsuttalelse til forslaget om endring i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Pasient- og brukerombudene støtter i utgangspunktet forslaget om endringer i forskrift om egenbetaling for kommunale helse – og omsorgstjenester, slik at beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom, ved beregningen av egenbetaling, skal tilstås et fribeløp på kr 35 000, noe som innebærer en reduksjon på ca kr 2 312 pr måned.

Vi vil imidlertid knytte noen kommentarer og betenkeligheter til forslaget slik det er fremsatt:

Pasient- og brukerombudene mener det er betenkelig at det fortsatt er mange kommuner som ennå ikke kan tilby enerom til alle som har langvarige opphold på institusjon. Dette har, som departementet viser til i sitt høringsnotat, vært et politisk mål i mange år, og det er iverksatt ulike virkemidler for å nå dette målet. Forslaget kan derfor forstås slik at kampen for en verdig eldreomsorg på dette området nå endres fra å være et spørsmål om kvalitet og verdighet, til å bli et spørsmål om betaling fordi plass på dobbeltrom nå aksepteres dersom prisen for oppholdet reduseres tilsvarende. Vi håper forslaget ikke svekker arbeidet for vedtatte mål om at alle som ønsker det skal tilbys enerom. Vi viser også til at det i statusrapport fra arbeidsgruppen for pleie og omsorg som jobber med et nasjonalt kvalitetsindikatorsystem i IS-2155 er foreslått at nåværende indikator 3 og 4 – andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner, ikke videreføres som en kvalitetsindikator. Begrunnelsen for dette forslaget er at arbeidsgruppen er tvilende til om disse indikatorene måler kvalitet på tjenesten. Dette sett i sammenheng med nåværende forslag til endring i forskrift om egenandel, gjør at vi er generelt bekymret for om fokus på dette viktige området nå svekkes.

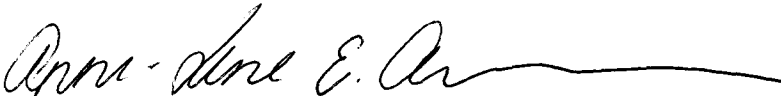
Pasient- og brukerombudene vil også påpeke at vi er usikre på om nevnte reduksjon i egenbetalingen er tilstrekkelig til at de kommunen som blir berørt vil se på dette som et insitament til å øke kapasiteten slik at flere får tilbud om enerom. Tvertom mener vi det er en risiko for at kommunene med dette mener de har anledning til å fortsette nåværende praksis fordi beboeren nå skal betale mindre for opphold i dobbeltrom. Vi mener også det blir meningsløst å tro at dette er et virkemiddel som kan stimulere til økt kapasitet når departementet legger opp til at kommunene skal få kompensert for deler av antatt inntektstap ved at kommunerammen økes med 30 millioner på årsbasis.

Vi mener også forslaget vil svekke tilsynsmyndighetens mulighet til å vurdere om myndighetskravene på området er overholdt når det nå gis aksept for en løsning med dobbeltrom mot beboerens vilje dersom det samtidig gis redusert egenbetaling.

Det er nytt at kvalitet knyttes til økonomi, det vil si at egenbetalingen for offentlige tjenester reduseres når kvaliteten på tjenestene ikke samsvarer med de kvalitetsmålene som er lovregulert. Samtidig vet vi gjennom vårt arbeid og kontakt med både pasienter, brukere og pårørende, at det strider mot den generelle rettsoppfatning når kommunen krever betaling for tjenester de yter uten å differensiere i forhold til kvalitet. Enkelte opplever dette som direkte krenkende. Dette er bakgrunnen for at vi i utgangspunktet stiller oss bak departementets forslag.

Pasient- og brukerombudene vil avslutningsvis presisere at det må legges økt press på kommunen for å sikre at vedtatte krav om at enerom skal være hovedregelen blir gjennomført. For de fleste eldre og deres pårørende er det viktigere med tilbud om enerom den siste delen av livet enn prisen på oppholdet.

På vegne av landets pasient- og brukerombud

Anne-Lene Egeland Arnesen
pasient- og brukerombud i Buskerud

Kopi:
Pasient- og brukerombudene i landet